

KONG ASGERS HØJ

4780 Stege

"Kong Asgers Høj" er af Danmarks største jættestuer. Her jættestuehøjen set fra øst fra den nyanlagte P-plads med informationsskilte.

Udsigten fra Kong Asgers Høj er fantastisk. Her mod nord over frugtbare marker og enge mod Ulvsund og Dronning Alexandrines Bro.

God henvisningsskiltning viser vej.

Kammergangens åbning mod sydøst med ydre karmsten fra "Yderdøren".

Administration

Ejerforhold	Privatejet
Oprettet	2011
Sidste rettelse	02-2021
Tilsyn og beskadigelser	Kulturarvsstyrelsen - KUAS
Pleje, skiltning og 100 m.-zone	Vordingborg Kommune
FREDNINGSNR.	4228-1
STEDNR.	050503-92

Find Fortidsmindet med GPS

GPS	Breddegrad 54.957188
Længdegrad 12.140268	
UTM-system	E 701058 N 6094540

Beskrivelse

Der kendes i alt 119 storstensgrave fra bondestenalderen på de 231 km² som Møn og Bogø udgør, hvoraf 38 grave er bevaret og fredet. 21 af de kendte lokaliteter er jættestuer - Tragtbægerkulturens fuldt udviklede fællesgrav fra afslutningen af perioden i bondestenalderen for ca. 5.200 år siden.

"Kong Asgers Høj" er af Danmarks største jættestuer. Her jættestuehøjen set fra øst fra den nyanlagte P.-plads med informationsskilte.

Arkæologerne anslår, at de bevarede storstensgrave kun udgør ca. 10% af de grave som oprindeligt blev opført. På Møn og Bogø anslås der således oprindeligt at have været mellem 400 og 500 storstensgrave, som alle blev opført over en periode på kun 500 år. Tragtbægerkulturen opførte således i gennemsnit 1 storstensgrav årligt, hvilket sandelig må siges at være et imponerende "byggebom," som afspejler en kolossal arbejdsindsats i kultens og stammesamfundets tjeneste. (T. Dehn, Sv. I. Hansen, F. Kaul, 2000)

Udsigten fra Kong Asgers Høj er fantastisk. Her mod nord over frugtbare marker og enge mod Ulvsund og Dronning Alexandrines Bro.

Kong Asgers høj er en af de allerflotteste og største jættestuer på Møn og blandt de fineste i Danmark. Kong Asgers Høj er sammen med dobbeltjættestuen Klekkendehøj knap 3 km. mod sydøst også en af de mest besøgte. Samtidig ligger Sprove stordysse lige syd for jættestuen, hvorfor stedet er yderst seværdigt.

God henvisningsskiltning viser vej.

Historien om Kong Asgers Høj starter i 1839, hvor Købmand Gustav Hage fra Stege på Møn (se også Sparresminde og Jordehøj jættestuer) foretog en skattegravning i højen. Han brød møjsommeligt ind gennem jættestuens 7,5 m. lange sydøst- vendte og stenbyggede gang, som dengang var fyldt med ler, men fandt kun ganske få oldsager: En stridsøkse af bjergart, nogle få flinteflækker samt smuldrede skeletdele som ikke kunne bestemmes nærmere. Fundene blev efterfølgende overleveret til Nationalmuseet og jættestuen blev fredet gennem en frivillig overenskomst i 1861. Dette er markeret med fredningsstenen ved højfoden til venstre for gangåbningen.

Kammergangens åbning mod sydøst med ydre karmsten fra "Yderdøren".

Den første beskrivelse af jættestuen foretog Nationalmuseet i 1880 i forbindel- se med de landsdækkende sognebeskrivelser, hvor landet systematisk blev gennemgået for fortidsminder og oldtidslevn og som dannede grundstammen for det nutidens nationale og offentligt tilgængelige register "Fund og fortidsminder". Et register som i dag indeholder mere end 170.000 lokaliteter, hvor af godt 32.000 er synlige, fredede fortidsminder som Kong Askers Høj.

Den åbne kammergang og fredningsstenen set fra nordvest.

Vi kender altså kun nogle få at de mange genstande, som gennem tiden blev ofret og henlagt ved og i den store jættestue. Det næsten fundtomme gravkammer, som ved Gustav Hages gravning ellers virkede uberørt siden oldtiden, er måske allerede blevet plyndret i oldtiden i forbindelse med de sidste gravlæggelser i jættestuen. Fundet af den omkring 600 år yngre stridsøkse indikerer i al fald at jættestuen var i brug langt tid efter dens opførelse omkring 3.200 f. Kr.

Ydre karmsten og tømur i kammergangen.

Ved et besøg af jættestuen er det specielt dens størrelse og flotte opbygning og detaljer som imponerer. Den lange kammergang på 7,5 m. er kun åben yderst over de tre yderste sæt bæresten i gangen, hvor igennem Gustav Hage skaffede sig adgang. Med undtagelse af de få manglende dæksten over den ydre del af gangen fremstår jættestuen i dag intakt.

Indre karmsten og kammergang.

Kammergangen består af 7 sæt bæresten samt to sæt karmsten ligesom i Sparresminde-jættestuen og over den nu godt 2/3-del jorddækkede del af gangen ligger 6 flade dæksten. Det ydre sæt karmsten ses tydeligt i siden af den åbne del af kammergangen og mellemrummene mellem bærestenene i såvel gang og gravkammer er udfyldt med flade tømursfliser, hvoraf enkelte er tilføjet ved opfølgende restaureringer i nyere tid.

Indre del af kammergangen og udmundingen i gravkammeret.

Det 10 x 2 m. store gravkammer, som hører til blandt landets største, er meget regelmæssigt og næsten fuldstændig symmetrisk opbygget omkring gang- åbningen i midten af kammerets sydøstlige langsideside. 19 bæresten understøtter de 7 kæmpemæssige dæksten, som danner loft i kammeret. Frihøjden er ganske stor og man kan med forsigtighed bevæge sig oprejst rundt i kammeret. I kammerets gavle står begge steder 2 dæksten og gavlene er i begge identisk tilspidsede ud mod højen. Ligesom i Sparresminde-jættestuen er loftet plant. Det er et resultat af dækstenenes flade og måske i stenalderen afkløvede nedadvendte side, samt at man under opførelsen placerede indskudte sten over kammerets bæresten, så dækstenene fik en plan flade at ligge på.

Flade dæksten over gangen. Inderst den såkaldte nøglesten som fordeler trykket fra kammerets dæksten ud på hjørnestenene ved overgangen til kammeret.

Mange detaljer i jættestuens konstruktion ses dog ikke. Eksempelvis er den omgivende høj ikke blot en bunke opkastet jord omkring kammeret og gangen.

I forbindelse med opbygningen af kammer og gang har man til brug for placeringen af de tonstunge dæksten, opbygget højen til overkanten af bærestenene. Udad til var højen langs foden afgrænset af store randsten med opstabilede tørmure. Herefter er graven blevet pakket med sten og ler på ydersiden for at forhindre vandindtrængning. Nogle gange ses også ler iblandet knust, brændt flint. Flade stenfliser blev også benyttet over kammeret, nærmest som tagsten og først til sidst blev hele graven overdækket og forsejlet med jord og tørv.

Kammergangen set indefra.

Udgravninger af næsten helt forsvundne jættestuer samt ikke mindst restaureringsarbejder på fredede anlæg har gennem tiden givet mange værdifulde oplysninger om storstensgravenes opbygning og funktion. Moderne opmålingsmetoder og naturvidenskabelige analyser har også medvirket til at løfte lidt af sløret som omgiver bondestenalderens mystiske og fascinerende gravkult, men i arkæologien er det sådan, at hver gang et spørgsmål besvares åbner svaret som regel for en række nye spørgsmål.

Daglyset falder ind gennem gangen til det flotte kammer.

- og her et stemningsbillede set indefra gravkammeret.

Nordøst-del af kammer.

Sydvest gavle i kammeret med store bæresten.

Tørmure og indskudte sten mellem bæresten og dæksten forsejler gravkammeret fuldstændigt.

Gravkammeret set fra nordøst.

Gravkammeret set fra sydvest. Til højre gangåbningen.

Original tørmur mellem bæresten i gravkammeret.

Nedenfor finder du en flot fortælling med droneoptagelser fra Sprove dyssen og Kong Asgers Høj (På engelsk).

